

Učiteljska zborovanja v Ljubljani.

(Dalje.)

Zaradi izrednih potreb so se oglasili tudi 4 učitelji, udje tega društva, za denarno podporo. Gospod Stegnar predlaga: prihodnjemu odboru naj se dovoli kredita kakih 140 gld. — kolikor se je namreč l. l. potrosilo v ta namen, naj potem odbor po svoji previdnosti razdeli to vsoto med prosilce. Sklene se, da se ima v ta namen odboru dovoliti 150 gld.

V društvo se vzprejme stalni učitelj v Polhovem Gradcu g. Ivan Bajec, oženjen, 25 let star.

Daljša debata se vname ob naslednjem slučaju: G. J. E. je pristopil društvu precej pri ustanovitvi l. 1862.; vplačal vstopnine 10 gld. in letnine do l. 1867. po 3 gld. = 18 gld., potem pa molče izstopil. Gospod predlaga sedaj, da hoče vplačati vso zaostalo letnino začevši od l. 1867. po društvenih pravilih, kar znese 110 gld., zahteva tiste pravice, katere je dobil s prvim vstopom l. 1862. Od jedne strani se je poudarjalo, da so pogodbe za društvo ugodne, in ima gospod prositelj že mnogo zaslug za to društvo, z druge strani pa se je poudarjalo, da se mora tukaj „načelo“ varovati in v tem slučaju tako postopati, kakor poprej pri onem, ki je za 6 let vstopnino na dolgu. Sklene se, gospodu odgovoriti v tem smislu, naj kot nov ud pristopi po smislu §§ 4., 11. in 12. dr. p. iz l. 1882. V tem poslednjem slučaju bode vstopnina veliko manjša, a letni doneski nekaj večji.

G. Lapajne, ravnatelj meščanski šoli v Krškem, je poslal naslednji predlog: „Ker se je ustanovilo ‚Vdovsko učiteljsko društvo‘ v dōbi vladanja našega presvetlega cesarja, ki letos praznuje svojo 40letnico in ker se je v tej dōbi jako okreplelo, zato naj ono v ta spomin nakupi pri ugodni priliki v Ljubljani hišo, katero naj krsti: ‚Slov. učiteljski dom‘. V njej naj imajo poleg ‚Vdovskega učiteljskega društva‘ primerne prostore ‚Slovensko učiteljsko društvo‘ in ‚Národna Šola‘ brezplačno ali po nizki ceni.“

Misel je pač ugajala, a blagajnik začne razkladati stan premoženja in gospodarstvo nekako tako-le: Iz računov se kaže, da so udje vplačali 492 gld., a vdove so dobile 1716 gld. 99 kr., in primankljej mora se vzeti iz obresti. Obligacije se obrestujejo po 4% in za 1224 gld. 99 kr. mora biti kapitala 30.600 gld. Pri občnem zboru se navadno razdeli po 150 gld. Za teh 150 gld. je pa zopet treba kapitala 3750 gld. Po tem računu se potrebuje za navadne troške 34.350 gld. Ako se to odšteje od premoženja 47.231 gld. 5 kr., ostane še prostih 12.881 gld. 5 kr. — in to daje obresti 515 gld. 24 kr. Toliko pa mora ostati na razplaganje, to je ravno, ako le dve vdovi pristopite. Recimo pa, da za to vsoto hišo kupimo; 12.881 gld. nominalne vrednosti znaša le nekaj nad 9000 gld. Pri tem gré še odšteti troške pri nakupovanju i. dr., tako, da ne moremo višje računati, nego na kacic 7000 gld. Hiša pa se nikakor ne obrestuje po 4%, tem manje, ako bi društvo notri imelo brezplačno (?) ali za malo odškodnino stanovanje. — Se vé, da temu ni nihče ugovarjal, marveč so vsi govorniki pred vsem pa predsednik poudarjali, da gré z denarjem varno in previdno ravnati, kajti to je denar vdov in sirot, in društvo le to opravlja v njih korist.

Blagajnik pristavi še: dokler vsaj polovica kranjskih učiteljev ne pristopi in kapital ne naraste do 80.000 gld., ni misliti, da bi se hiša kupila, kjer bi društva imela svoj dom, pač pa on misli, da je v sedanjih okoliščinah mogoče, ali starejšim udom, ki užé po 20 let vplačujejo, letnino zmanjšati, ali pa vdovam in sirotam letne vsote povišati. Eno izmed tega je mogoče. — Naj udje to preudarjajo in do prihodnjega občnega zbora

Račun

o *dohodkih in stroških* vdovskega učiteljskega društva, njega vdov in sirot na Kranjskem od 1. septembra 1887. do 1. septembra 1888. l.

Oprav. štev.	Posamezno	Gotovina		Obligacije	
		gid.	kr.	gid.	kr.
Prihodki:					
1	Gotovina od l. 1887.	164	28		
2	Letnina in vstopnina:				
	I. četrletje 141 · 50				
	II. " 122 · —				
	III. " 114 · —				
	IV. " 114 · 50	492	—		
3	Obresti od obligacij:				
	I. četrletje 156 · 50				
	II. " 778 · 05				
	III. " 146 · 50				
	IV. " 786 · 45	1.867	50		
4	Obresti od kapitalov	19	80		
5	Iz hranilnice vzel	150	—		
6	Računski ostanek (II. in III. četrletje)	196	93		
7	Nakupljene obligacije imajo nominalno vrednost			600	—
		2.890	51		
Stroški:					
8	Vdovam in sirotam:				
	I. četrletje 313 · 75				
	II. " 480 · 74				
	III. " 450 · —				
	IV. " 472 · 50	1.716	99		
9	Za nakupovanje obligacij:				
	II. četrletje 315 · 22				
	IV. " 170 · 25	485	47		
10	Na dolžno pismo posodil	100	—		
11	Ekvivalent	15	65		
12	Pri občnem zboru	140	—		
13	Računski primankljej	19	35		
		2.477	46		
Premoženje:					
14	Hranilnične bukvice št. 59536	1.365	58		
15	V državnih dolžnih pismih p. l.			44.550	—
16	Prirastla točka 7			600	—
17	Privatna dolžna pisma 100, 150, 100, 30 in 100	480	—		
18	Ostanek v blagajnici	235	47		
	Skupaj	2.081	05	45.150	—
V Ljubljani, 1. septembra 1888. l.					
<i>Dr. Anton Jarc,</i> prvoseđnik.			<i>Matej Močnik,</i> blagajnik.		

pravočasno nasvete stavijo; drugi pa so hoteli to stvar pripusti bodočemu odboru, naj iz svoje inicijative stavi predloge. Poslednjič se privoli blagajniku za leto 1887. in 1888 po 15 gld. za pisarne in druge male troške.

Na občno prošnjo in željo prevzame predsednik proš, dr. Anton Jarc, zopet predsedništvo; istotako se vsklikoma voli tudi blagajnik Močnik, ki želi, da bi se to breme naložilo mlajšim in spretnejšim ramam; tudi v odboru ostanejo še vsi dosedanji odborniki: Borštnik, Čenčič, Govekar (tajnik), Praprotnik Andrej (podpredsednik), Praprotnik Fr., Punčuh in Tomšič. Z željo, da bi se leto osorej, toda v večem številu videli, sklene se zborovanje. (Dalje prih.)

Književnost.

— „Zlati orehi“ — slovenske mladini v spomin. Spisal Ivan Tomšič. I. zvezek. Drugi popravljani in predelani natis. S podobami. V Ljubljani, natisnila in založila J. R. Milic-eva tiskarna; 1888. „Zlati orehi“ so se užé v prvi izdaji mladini toliko prikupili, da jih bode zdaj gotovo še radostneje vzprejela in v zabavo in vzpodbudo brala. Ta lepa knjižica obsega v lični obliki 41 raznih povestic in pesmic — res prav lepih „Zlatih orehov“ kot zeló primeren dar naši pridni mladini. Želimo, da bi se „Zlati orehi“ prav obilno kupovali in delili. Stanejo le 35 kr., po pošti 40 kr., trdo in lepo vezani za darilce pa 50 kr., po pošti 55 kr.

— V proslavo štiridesetletnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. — Trije zbori: I. „Oj živi Bog cesarja“, zložil P. Ang. Hribar (mešani zbor s predigro na harmoniji). — II. „Na slavo Avstriji“, zložil Ant. Foerster, peteroglasni mešani zbor, kateri se pa tudi more izvršiti čveteroglasno ali triglasno, s spremljevanjem harmonija tudi enoglasno. III. „O Avstrija, ti dom krasan“, zložil P. Hug. Sattner (sestavno in razstavno). Založilo „Cecilijino društvo“. V Ljubljani. Tisk Milicev. Cena 10 kr.

Dopisi.

Iz Smlédnika.*) V 11. dan oktobra bil je zopet zalosten dan za vso Smleško faro, kajti ta dan odkril se je spominek nepozabljivega ranjcega g. učitelja Martina Kreka. Zopet solzilo se je marsikatero oko in vsakdo pa si je želel nazaj moža poštenjaka, kakoršnih je le malo na svetu. Ob 9. uri je bila za pokojnika sv. maša, pri kateri je bilo navzočih 10 gg. učiteljev. Po sv. maši zbrali smo se vsi pri grobu ranjcega Martina, kjer je g. nadučitelj Luka Jelenec navzoče primerno ogovoril. V krepkih besedah omenjal je lepih čednosti ranjcega g. Kreka, ter poudarjal veliko izgubo, ki je zadela vsled njegove smrti faro Smleško, tovariše, znance in sploh učiteljski stan. — Spominek je jako lep. Delal ga je dobro znani mojster Vinko Čamernik. Izsekan je iz kraškega marmorja v podobi piramide, kakih 2½ m visok. Na sprednji strani ima naslednji napis: «Tukaj počiva g. Martin Krek, 32 let učitelj v Smlédniku, rej. 6. nov. 1834., umrl 2. maja 1888. Postavili tovariši in prijatelji.» — Na zadnji strani pa ta-le: «In sem slišal glas z neba, kateri mi je rekel: Zapiši: Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo! Odslej naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredo za njimi. Raz. sv. Jan. 14. 13.» — Z vsemi troški vred stane okoli 123 gld. Kakor užé omenjeno, napravili so mu ga tovariši in prijatelji. V to svrho nabralo se je 132 gld., kateri zročili so se tukajšnjemu preč. g. župniku, da uredil in preskrbel bi vse potrebno, kar je tudi storil. Za vse opravilo in ves trud se še enkrat prav prisrčno zahvaljujemo prečastitemu g. župniku in vsem, ki so pripomogli, da je blagi pokojnik dobil toliko lep spomenik, kateri naj priča še poznim rodovom, kako priljubljen je bil vsem tovarišem in vsi fari Smleški nepozabljeni Martin Krek. Slava njegovemu spominu!

*) Akoravno smo užé v zadnjem listu „Učit. Tov.“ priobčili enaki dopis, podamo ga tudi še, kajti imé blagega pokojnika naj slovi mej nami. *Uredn.*